

24 Οκτωβρίου, 1989

(ΣΑΒΒΙΔΗΣ, ΚΟΥΡΡΗΣ, ΠΟΓΙΑΤΖΙΗΣ, Δ.Δ.)

MOHAMED EL SAYED AWAD,

Εφεσείων,

v.

ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ,

Εφεσίβλητης.

(Ποινική Έφεση Αρ. 5193).

Ποινή — Πρόκληση θανάτου από αλόγιστη, απερίσκεπτη ή επικίνδυνη πράξη κατά παράβαση του Άρθρου 210 του Ποινικού Κώδικα — Ανάλυση νομολογίας — Εφαρμοστέες αρχές — Υπό τις περιστάσεις της υπόθεσης αυτής ποινή φυλακίσεως τεσσάρων μηνών κρίνεται υπερβολική — Γι' αυτό μειώνεται σε φυλάκιση έξι εβδομάδων. 5

Ο εφεσείων, που είναι αλλοδαπός και κατά τον κρίσιμο χρόνο βρισκόταν στην Κύπρο ως τουρίστας, παραδέχθηκε ενοχή σε κατηγορία για το πιο πάνω έγκλημα και, σαν αποτέλεσμα καταδικάσθηκε σε ποινή φυλάκισης τεσσάρων μηνών. 10

Το έγκλημα διαπράχθηκε σε κάποιο σημείο του δρόμου Λευκωσίας - Λεμεσού, όταν ο εφεσείων που οδηγούσε αυτοκίνητο έχασε τον έλεγχο του, ενώ προσπαθούσε να αυξήσει την ένταση του καρδιοφώνου, με αποτέλεσμα να πέσει σε αυλάκι και τελικά να καταπέσει σε κοίτη υπόγειας διάβασης. Συνέπεια του δυστύχηματος αυτού η συνεπιβάτιδα του εφεσεϊόντος απεβίωσε και ο ίδιος ο εφεσείων ετραυματίσθη σοβαρά. 15

Το Ανώτατο Δικαστήριο, επιτρέποντας την έφεση, απεφάσισε: 20

α) Τα θανατηφόρα ατυχήματα έχουν πάρει διαστάσεις μάστιγας και γι' αυτό στην επιμνημόσυνη ποινής πρέπει να είναι εντονότερο το στοιχείο της αποτροπής.

β) Στη συγκεκριμένη περίπτωση η έλλειψη επιμέλειας από τον εφεσεϊόντα ήταν μεγάλη, αλλά δεν περιείχε στοιχείο αδια- 25

φορίας αλλά μαλλον οφείλετο σε στιγμιαία απροσεξία. Επί πλέον το πρωτόδικο Δικαστήριο δεν έλαβε υπ' όψη το σοβαρό τραυματισμό του εφεσεύοντα.

5

Η έφεση γίνεται δεκτή. Η ποινή μειώνεται από φυλάκιση 4 μηνών σε φυλάκιση 6 εβδομάδων.

Αναφερόμενες αποφάσεις:

R. v. Guilfoyle [1973] 2 All E.R. 844.

R. v. Boswell and Others [1984] 3 All E.R. 353;

10 *R. v. Hudson* (Brian) [1979] R.T.R. 401;

Regina v. Bruin [1979] R.T.R. 95;

Attorney-General v. Iacovides (1973) 2 C.L.R. 344

Kiamil v. The Police (1974) 2 C.L.R. 16

Kalogirou v. The Police (1978) 2 C.L.R. 442;

15 *Georghiades v. The Police* (1980) 2 C.L.R. 199;

Nicola v. The Police (1980) 2 C.L.R. 202.

Pamponis v. The Police (1985) 2 C.L.R. 100;

Charalambous v. The Police (1986) 2 C.L.R. 100;

Constantinou v. Police (1989) 2 C.L.R. 109

20 **Έφεση εναντίον ποινής.**

Έφεση εναντίον της ποινής από τον Mohamed El Sayed Awad ο οποίος βρέθηκε ένοχος στις 22 Σεπτεμβρίου 1989 από το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας (Αριθμός Ποινικής Υπόθεσης 34489/89) στην κατηγορία πρόκλησης θανάτου λόγω αλόγιστης, απερίσκεπτης ή επικίνδυνης πράξης κατά παράβαση του άρθρου 210 του Ποινικού Κώδικα, Κεφ. 154, και για οδήγηση οχήματος χωρίς την χρήση ζωνής ασφαλείας κατά παράβαση των άρθρων 12, 15(1), 17(2) και 18 του Περί Οδικής Ασφάλειας Νόμου, 1986 (Νόμος 174/86) και καταδικάστηκε από τον Αν. Επ. Δικ. Ηλιάδη, σε τεσσάρων μηνών φυλάκιση στην πρώτη κατηγορία και £20.- πρόστιμο στην δεύτερη κατηγορία.

35

Ο εφεσείων παρουσιάσθη αυτοπροσώπως.

P. Γαβριηλίδης, Ανώτερος Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για την εφεσίβλητη.

Ο Δικαστής κ. Σαββίδης ανέγνωσε την απόφαση του Δικαστηρίου: Ο εφεσείων θρέθηκε ένοχος ύστερα από παραδοχή του για πρόκληση θανάτου λόγω αλόγιστης, απερίσκεπτης ή επικίνδυνης πράξης που δεν ανάγεται σε υπαίτια αμέλεια, κατά παράβαση του Άρθρου 210 του Ποινικού Κώδικα (Κεφ. 154) (1η κατηγορία) και για παράλειψη συμμόρφωσης με την υποχρέωση σύμφωνα με τον περί Οδικής Ασφαλείας Νόμο (αριθ. 174/86) για χρήση ζώνης ασφάλειας (2η κατηγορία) και καταδικάστηκε από το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας σε τέσσερεις μήνες φυλάκιση στην 1η κατηγορία και £20.- πρόστιμο στη 2η κατηγορία. 5 10

Η παρούσα έφεση στρέφεται μόνο εναντίον της ποινής τετράμηνης φυλάκισης που του επιβλήθηκε στην 1η κατηγορία, μετά από παραδοχή του.

Τα γεγονότα της υπόθεσης είναι σε συντομία τα πιο κάτω: - 15

Ο εφεσείων είναι Παλαιστίνιος και κατά τον ουσιώδη χρόνο βρισκόταν στην Κύπρο σαν τουρίστας. Στις 26.7.1989 στις 9.30 το βράδυ, ο εφεσείων οδηγούσε το αυτοκίνητο ενοικίασης ZWR 740 κατά μήκος του δρόμου Λεμεσού-Λευκωσίας με κατεύθυνση τη Λευκωσία. Στο αυτοκίνητο που οδηγούσε είχε σαν συνεπιβάτιδα το θύμα, μια Ιρλανδέζα τουρίστρια, ηλικίας 21 ετών. Σε ένα σημείο του δρόμου, κάπου εννέα χιλιόμετρα από τη Λευκωσία, ενώ προσπαθούσε να αυξήσει την ένταση του κασεττοφώνου, έχασε τον έλεγχο του αυτοκινήτου το οποίο αφού έπεσε στο διαχωριστικό αυλάκι που χώριζε το δρόμο προχώρησε ακυβέρνητο σε αρκετή απόσταση και τελικά κατέπεσε σε κοίτη υπόγειας διάβασης σε βάθος 23 (είκοσι-τριών) ποδών με αποτέλεσμα η συνεπιβάτιδα του να βρει το θάνατο και ο ίδιος να τραυματισθεί σοβαρά. 20 25 30

Όπως μας αναφέρθηκε σήμερα στο Δικαστήριο, στο οποίο ο εφεσείων παρουσιάστηκε στηριζόμενος σε δεκανίκια λόγω των πολλαπλών σοβαρών καταγμάτων που υπέστη, ο εφεσείων, εκτός από τα σοβαρά κατάγματά του που θα απαιτούσαν μεγάλο χρονικό διάστημα θεραπείας, έχει υποστεί μερική απώλεια της όρασής του εξ αιτίας του δυστυχήματος. 35

Ο ευπαίδευτος πρωτόδικος Δικαστής ύστερα από μια εμπεριστατωμένη ανάλυση των αρχών που διέπουν την επι- 40

βολή ποινής σε υποθέσεις τέτοιας φύσης, όπως τονίστηκαν σε σειρά αποφάσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου και σχετικών αποφάσεων των αγγλικών Δικαστηρίων, κατάληξε στο συμπέρασμα ότι «η συμπεριφορά του κατηγορουμένου είναι τελείως απαράδεκτη και δεν αποτελεί μια στιγμιαία απροσεξία αλλά διαγωγή η οποία έθετε σε κίνδυνο όχι μόνο την προσωπική του ακεραιότητα αλλά και την ασφάλεια και τη ζωή της συνεπιβάτιδας του» και για το λόγο αυτό του επέβαλε την ποινή της φυλάκισης των τεσσάρων μηνών.

- 5
10 Στην απόφαση του ο ευπαίδευτος πρωτόδικος Δικαστής έκαμε αναφορά στην αγγλική υπόθεση *R. v. Guilfoyle* [1973] 2 All E.R. 844 αναφορικά με τις κατευθυντήριες γραμμές ως προς τα κριτήρια που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για να αποφασιστεί κατά πόσο ενδείκνυται η επιβολή ποινής φυλάκισης σε υποθέσεις τέτοιας φύσης.

- 15 Κρίνουμε σκόπιμο να αναφερθούμε σε κάποια έκταση στο τι λέχθηκε στην πιο πάνω υπόθεση, αναφορά στην οποία έγινε από τα Δικαστήρια μας σε σειρά σχετικών υποθέσεων. Στη σελίδα 845 διαβάζουμε τα πιο κάτω στην απόφαση του Lawton, L.J..

- 20 «Cases of this kind fall into two broad categories; first, those in which the accident has arisen through momentary inattention or misjudgment, and secondly those in which the accused has driven in a manner which has shown a selfish disregard for the safety of other road users or of his passengers, or with a degree of recklessness. A subdivision of this category is provided by the cases in which an accident has been caused or contributed to by the accused's consumption of alcohol or drugs.

- 25
30 Offenders, too, can be put into categories. A substantial number have good driving records, a fair number have driving records which reveal a propensity to disregard speed restrictions, road signs or to drive carelessly, and a few have records which show that they have no regard whatsoever for either the traffic law or the lives and safety of road users.

- 35 In the judgment of this court an offender who has been convicted because of a momentary inattention or misjudgment and who has a good driving record should normally be fined and disqualified from holding or obtaining a driving licence for the minimum statutory period or a period not greatly excee-

ding it, unless of course there are special reasons for not disqualifying. If his driving record is indifferent the period of disqualification should be longer, say two to four years, and if it is bad he should be put off the road for a long time. For those who have caused a fatal accident through a selfish disregard for the safety of other road users or their passengers or who have driven recklessly, a custodial sentence with a long period of disqualification may well be appropriate, and if this kind of driving is coupled with a bad driving record the period of disqualification should be such as will relieve the public of potential danger for a very long time indeed. »

Οι πιο πάνω αρχές υιοθετήθηκαν και στην υπόθεση *R v Boswell and other appeals* [1984] 3 All E R 353 στην οποία Αρχιδικαστής Lord Lane αναλύοντας τις έπει στις υελδες, 356, 357, μεταξυ άλλων, τα πιο κατω

«One may perhaps pause for a moment to consider what factors in the driving may tend to aggravate the offence and what factors tend to mitigate it. The following, amongst others, may be regarded as aggravating features: first of all, the consumption of alcohol or drugs, and that may range from a couple of drinks to what was described by the court in *R v Wheatley (John)* (1982) 4 Cr App R(S) 371, as a 'motorised pub crawl'. Second, the driver who races competitively against another vehicle on the public highway, grossly excessive speed, showing off. Third, the driver who disregards warnings from his passengers—a feature which occurs quite frequently in this type of offence. Fourth, prolonged persistent and deliberate course of very bad driving (one of the cases today illustrates that), a person who over a lengthy stretch of road ignores traffic signals, jumps red lights, passing other vehicles on the wrong side, driving with excessive speed, driving on the pavement and so on. Next, other offences committed at the same time and related offences, that is to say driving without ever having had any licence, driving whilst disqualified, driving whilst a learner driver without a supervising driver and so on. Next, previous convictions for motoring offences, particularly offences which involve bad driving or offences involving the consumption of excessive alcohol before driving. In other words the man who demonstrates that he is determined

to continue driving badly despite past experience. Next, where several people have been killed as a result of the particular incident of reckless driving. Then, behaviour at the time of the offence, for example, failure to stop, or, even more reprehensible, the driver who tries to throw off the victim from the bonnet of the car by swerving in order that he may escape. Finally causing death in the course of reckless driving carried out in an attempt to avoid detection or apprehension, and again in one of the cases today we find an illustration of that.

On the other hand the mitigating features may be numbered as follows amongst others. First of all the piece of reckless driving which might be described in the vernacular as a 'one off', a momentary reckless error of judgment; briefly dozing off at the wheel (see *R. v. Beeby* [1983] 5 Cr. App. R(S) 56. to which reference was made in the course of argument); sometimes failing to notice a pedestrian on a crossing. Next, a good driving record will serve the defendant in good stead. Good character generally will also serve him in good stead. A plea of guilty will always be taken into account by the sentencing court in favour of the defendant. Sometimes the effect on the defendant, if he is genuinely remorseful, if he is genuinely shocked. That is sometimes coupled with the final matter which we wish to mention as being a possible mitigating factor, namely where the victim was either a close relative of the defendant or a close friend and the consequent emotional shock was likely to be great.

The situation where there are not aggravating features present is that, so far as sentencing is concerned, a non-custodial penalty may well be appropriate, but where aggravating features, or an aggravating feature is present then a custodial sentence is generally necessary. ...»

Αναφορά μπορεί να γίνει και στην υπόθεση του αγγλικού Εφετείου *R. v. Hudson (Brian)* [1979] R.T.R. 401 στην οποία ο οδηγός ενός φορτηγού σε μακρές διαδρομές, ενώ οδηγούσε μισοκοιμήθηκε στο τιμόνι κι' έχασε τον έλεγχο του φορτηγού με αποτέλεσμα να συγκρουσθεί με άλλο όχημα που προηγείτο και να σκοτωθούν πέντε πρόσωπα. Ο Δικαστής Geoffrey Lane, L.J., στην απόφαση του είπε τα πιο κάτω (στη σελίδα 403):-

«The problem of sentencing in these cases is always very

difficult. But when five people have died, to start with, the temptation, if one may use the expression, is to impose a sentence of imprisonment. If we may say so respectfully, the recorder was right in circumstances such as these - it was a momentary lapse in attention in effect - not to take such a course. A fine was correct.» 5

Επίσης στην υπόθεση *Regina v. Bruin* [1979] R.T.R. 95 ο Άγγλος Αρχιδικαστής Lord Widgery (στη σελίδα 97) έκαμε τις πιο κάτω παρατηρήσεις:

«...It is urged before us that nowadays an immediate prison sentence is not normally regarded as necessary for causing death by dangerous driving unless there are aggravating factors in the offence; for example, if the driver has been drinking, if he has exceeded the speed limit by a serious amount or otherwise has created hazards for himself, then he may well find himself going to prison if he kills someone by his dangerous driving, even though the offence is a first offence. But this is not that case. Here we have a man of good character. Although I have described our assessment of the natural hazards at this point, there was nothing else to indicate that danger was more likely than normal.» 10 15 20

Οι αρχές που τονίστηκαν στην υπόθεση *Guilfoyle* (πιο πάνω) έχουν υιοθετηθεί και από τα κυπριακά Δικαστήρια. Σχετικές είναι μεταξύ άλλων οι αποφάσεις στις υποθέσεις *The Attorney-General v. Iacovides* (1973) 2 C.L.R. 344, *Kiamil v. The Police* (1974) 2 C.L.R. 16, *Kalogirou v. The Police* (1978) 2 C.L.R. 442, *Georghiades v. The Police* (1980) 2 C.L.R. 199, *Nicola v. The Police* (1980) 2 C.L.R. 202, *Pamporis v. The Police* (1985) 2 C.L.R. 85, και *Charalambous v. The Police* (1986) 2 C.L.R. 128. 25 30

Συμμεριζόμαστε τη γνώμη που εκφράστηκε στην υπόθεση *Charalambous* (πιο πάνω) ότι τα θανατηφόρα δυστυχήματα έχουν πάρει διάσταση κοινωνικής μάστιγας, γεγονός που καθιστά το στοιχείο της αποτροπής εντονότερο στην επιλογή της ποινής. Αυτό είχε τονιστεί και προηγούμενα στην υπόθεση *Nicola v. The Police* (πιο πάνω) στην οποία αναφορικά με το θέμα της ποινής φυλάκισης λέχθηκαν τα πιο κάτω (στη σελίδα 204):- 35

«We do not consider the sentence of imprisonment and of

disqualification, in this case, to be wrong in principle, because conduct such as that of the appellant should be deterred as far as possible, but on the other hand, taking into account that there is lacking here the element of selfish disregard for the safety of others (see *R. v. Guilfoyle*, (1973) 2 All E.R. 844, which has been cited in, inter alia, *The Attorney-General of the Republic v. Iacovides*, (1973) 2 C.L.R. 344), and attributing due weight to the deep remorse of the appellant for what has happened, we are of the opinion that the length of the sentence of imprisonment which was passed on him is manifestly excessive and, therefore, we reduce it to one of three months' imprisonment; ...»

Στην υπόθεση *Pampros v the Police* (πιο πάνω) στις σελίδες 89-90 αναφέρονται τα πιο κάτω σχετικά με την ποινή φυλάκισης σε θανατηφόρα δυστυχήματα.

«Cyprus case law firmly establishes that imprisonment is an apposite, and in aggravating cases of negligence, unavoidable mode of punishment. Imprisonment is warranted in accordance with *Attorney-General v. Iacovides*, whenever the negligence of the appellant is marked with an element of recklessness, but may be avoided in cases of momentary inattention. The Supreme Court adopted in the case of *Iacovides* and gave expression to the sentencing policy for offences of causing death by want of precaution evolved by the English Court of Appeal in *R. v. Guilfoyle*.»

Οι αρχές που διέπουν το θέμα της ποινής σε τέτοιες υποθέσεις έχουν συνοψισθεί από το Ανώτατο Δικαστήριο σαν Εφετείο στην πρόσφατη υπόθεση - Ποινική Έφεση 5131 *Κωνσταντίνου v. Αστυνομίας* (1989) 2 C.L.R. 109 και στην οποία το Δικαστήριο κατάληξε στο πιο κάτω συμπέρασμα στη σελ. 115:

«Τα γεγονότα τα οποία συνθέτουν την αμέλεια του εφεσείοντα δεν επιβαρύνονται όπως προκύπτει από την ανάλυση τους, με το στοιχείο της αδιαφορίας (recklessness). Η έλλειψη επιμέλειας του εφεσείοντα ήταν αναμφίβολα μεγάλη και οι συνέπειες της τραγικές. Εν τούτοις διατηρούμε σοβαρές αμφιβολίες κατά πόσο δικαιολογείτο η ποινή φυλάκισης ιδιαίτερα ενόψει των προσωπικών συνθηκών του εφεσείοντα που συνηγορούσαν για άκρα επιείκεια.»

Με βάση τις πιο πάνω αρχές ερχόμαστε τώρα να εξετάσουμε κατά πόσο η ποινή που επιβλήθηκε στον εφεσεϊόντα είναι έκδηλα υπερβολική χωρίς να ξεφεύγουμε από την καθιερωμένη αρχή πως η ευθύνη για την επιβολή ποινής είναι πρωταρχικό καθήκον του πρωτόδικου Δικαστηρίου και πως το Δικαστήριο αυτό τότε μονάχα επεμβαίνει αν καταλήξει στο συμπέρασμα πως η ποινή είναι έκδηλα υπερβολική ή ανεπαρκής, ή βασικά λανθασμένη. 5

Έχοντας υπόψη τα περιστατικά της υπόθεσης, παρά το γεγονός ότι η έλλειψη επιμέλειας εκ μέρους του εφεσεϊόντα ήταν μεγάλη, εν τούτοις δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ότι περιέχουν το στοιχείο της αδιαφορίας (recklessness) αλλά μάλλον μιας στιγμιαίας απροσεξίας. Κανένας ισχυρισμός δεν προβλήθηκε από την κατηγορούσα Αρχή ότι η ταχύτητα με την οποία οδηγούσε ο εφεσεϊών ήταν υπερβολική και κατά παράβαση του ορίου ταχύτητας ώστε να είχε συντελέσει στο συμβάν του δυστυχήματος. Ένα άλλο στοιχείο που δε ληφθηκε υπόψη από το πρωτόδικο Δικαστήριο είναι οι σοβαρές σωματικές βλάβες που υπέστη ο εφεσεϊών σαν συνέπεια του δυστυχήματος και στις οποίες έχουμε αναφερθεί. Τέτοιες συνέπειες είναι ένας σοβαρός παράγοντας που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη στην επιμέτρηση της ποινής (σχετικές στο θέμα αυτό είναι οι αποφάσεις: *The Attorney-General of the Republic v. Iacovides* και *Kaloghirou v. the Police*, στις οποίες έγινε αναφορά πιο πάνω). 10 15 2

Έχοντας υπόψη τα πιο πάνω καταλήξαμε στο συμπέρασμα πως η ποινή φυλάκισης τεσσάρων μηνών είναι υπό τις περιστάσεις έκδηλα υπερβολική και ορθά ο υπαίτερος δικηγόρος, που παρουσιάστηκε εκ μέρους του Γενικού Εισαγγελέα για την εφεσίβλητη Αστυνομία, εισήχθη πως υπό τις περιστάσεις η ποινή είναι υπερβολική 30

Ο εφεσεϊών εκτίει ήδη τη φυλάκιση που του επιβλήθηκε από τις 22 Σεπτεμβρίου, 1989. Κρίνουμε πως ποινή φυλάκισης έξι εβδομάδων θα ήταν επαρκής. Και ως συνέπεια, η έφεση επιτυγχάνει και η ποινή που επιβλήθηκε από το πρωτόδικο Δικαστήριο υποβιβάζεται σε φυλάκιση έξι εβδομάδων από τις 22 Σεπτεμβρίου, 1989 35

Η Έφεση επιτρέπεται.